

09.06.2025

Data wydarzenia: 04.09.2025 - 04.09.2025

Między współdziałaniem a konfliktem. Konceptualizacje męskości i słowiańskości w literaturach, kulturach i językach

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Siedlce

Organizatorzy: Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy, Uniwersytet w Siedlcach

Grupy docelowe: Doktoranci, Samodzielni Pracownicy Naukowi, Doktorzy

---

Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy oraz Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu w Siedlcach zapraszają na międzynarodową konferencję naukową na temat "Między współdziałaniem a konfliktem. Konceptualizacje męskości i słowiańskości w literaturach, kulturach i językach", która odbędzie się 4 września 2025 roku w Siedlcach.

Konferencja jest kontynuacją cyklu spotkań organizowanych w ostatnich latach przez Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu w Siedlcach oraz Wydział Filologiczny Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy, poświęconych różnym aspektom męskości. Tematem tegorocznej refleksji naukowej będzie korespondencja między dwiema kategoriami tożsamościowymi: między męskością jako kategorią płciową a etnicznością. Obie te kategorie wiążą jednostkę ze wspólnotą funkcjonującą w określonym czasie i przestrzeni. Obie są wieloaspektowo tematyzowane w różnych literaturach, kulturach i językach. A zatem przedmiotem badań mogą stać się literackie, kulturowe i językowe reprezentacje męskości z uwzględnieniem kontekstu etnicznego/narodowego. Męską tożsamość płciową może określać (oprócz wąsko rozumianej etniczności) również poczucie przynależności do ponadnarodowych sojuszy kulturowo-politycznych czy ideologicznych. Ponadetniczne więzi, identyfikowane raczej w kategoriach cywilizacyjnych niż narodowościowych, mogą powstawać wokół idei historycznej przynależności do danego obszaru, wspólnych wartości, wokół treści religijnych, ideologicznych, czy politycznych. Są to rozmaite „wspólnoty przeznaczenia”, np. takie jak: „chrześcijańska Europa”, „Zachód”, „Europa Środkowa”, „Rzeczpospolita”, „Eurazja”, „świat rosyjski”, panslawizm, które tworzą określone ramy dla konkretnych męskich tożsamości. Na przeciwległym biegunie sytuują się idee ponadwspólnotowe, jak: obywatelstwo świata, internacjonalizm proletariacki itp.

Głównym przedmiotem badań będzie problematyka wzajemnego oddziaływania i/ lub konfliktu wskazanych identyfikacji tożsamościowych uobecniających się w literaturze, kulturze i języku różnych okresów i obszarów.

Proponujemy uczestnikom następujące kręgi problemowe:

- Estetyzacja i deestetyzacja słowiańskości w literaturze; swoistość i/ lub uniwersalność słowiańskiej/słowiańskich męskości; zmienność i dynamika historyczna: od Polaka/Słowaka/Czecha/Ukraińca/Rosjanina do Słowianina i z powrotem.
- Stosunek do Innego/Obcego jako istotny wyznacznik tożsamości męskich bohaterów literackich: filiacje narodowe, cywilizacyjne, genderowe; fobie, manie, marzenia o przywróceniu dawno utraconej jedności (np. androginicznych, słowiańskich i in.).
- Słowiańszczyzna między nacjonalizmem a uniwersalizmem: literackie redefinicje i aktualizacje; idealizacja lub odrzucenie „słowiańskiej wspólnoty”. Słowiańszczyzna jako kategoria filologiczna i/ lub (geo)polityczna („geopoetycka”).
- Postać literacka (bohater kulturowy) na styku cywilizacji, narodowości, etniczności, płci; postacie zdrajców, renegatów, kolaborantów, apostatów, najeźdźców, okupantów, oportunistów, mizoginów, macho, zniewieściałych i wrażliwych androginów itp.
- Męscy bohaterowie literaccy między narodowym wykluczeniem a rehabilitacją (historyczni i fikcyjni „zdraycy narodowi” i „bohaterowie narodowi”); relacje między megalomanią narodową a męskością jako temat literacki i przedmiot językowych reprezentacji.
- Mężczyźni doświadczeni przemocą, wojną, opresją autorytaryzmu, okrucieństwem dyktatury jako główni bohaterowie i antagoniści w dziełach literackich.
- Męskość i władza: słowiańskie „cezaryzmy” (carski, carofilski i in.) a postawy „republikańskie” bohaterów literackich; męska tożsamość między równością a dominacją.
- Mizoginia zapisana w języku; symboliczna feminizacja ludów zniewolonych i kolonizowanych, ich semiotyczne „odmładzanie” jako wyraz symbolicznej dominacji: „młodszy” i „starsi bracia”, „braterska pomoc” itp.
- Poetyka/retoryka imperialna i poetyka/retoryka buntu; retoryka populizmów oraz manipulacje kategoriami narodu, słowiańskości i męskości.
- Postacie/grupy etniczne o niskim statusie; męskość a przynależność etniczna w „pasach rdzy” Europy Środkowej, problem „nadprodukcji elit” (Peter Turchin).
- Tożsamość płciowa/genderowa mężczyzn funkcjonujących w strukturach władzy państwowej: umowa społeczna czy bezwarunkowe poddanie się.
- Tożsamości męskie i sfera abiektalnych zjawisk w literaturze: potwory, dzikusy, trupy; deestetyzowanie, odczłowieczanie, demonizowanie przeciwników politycznych.
- Mężczyźni kolonizowani, kolonizujący, samokolonizujący się: słowiańska trauma jako poczucie przynależności do słabszych, zniewolonych i upokorzonych, do ofiar „postępu”.

Biuletyn Polonistyczny

- Słowiańskie studenckie „tajne stowarzyszenia”; „bractwa” wśród więźniów obozów koncentracyjnych i gułagów; „bractwa wojskowe” jako ramy odniesienia dla słowiańskich tożsamości męskich w literaturze, kulturze i języku.

Liczymy na Państwa udział i będziemy wdzięczni za inne aspekty tematu. Język konferencji – języki słowiańskie, język angielski, język niemiecki.

Komitet organizacyjny

dr hab. Danuta Szymonik (IKRiBL, Siedlce)

dr Oksana Blashkiv (UwS)

dr Aldona Borkowska (UwS)

dr Ewa Kozak (UwS)

dr Walentyna Krupowies (UwS)

dr Adriana Pogoda-Kołodziejak (UwS)

dr Piotr Prachnio (UwS)

prof. Martin Golema (UMB, Banská Bystrica)

dr Ivan Jančovič (UMB, Banská Bystrica)

dr Eva Pršová (UMB, Banská Bystrica)

dr Martina Kubealaková (UMB, Banská Bystrica)

mgr Eva Dudáková (UMB, Banská Bystrica)

Forma konferencji – online

Opłata konferencyjna (publikacja): 300 zł (75 euro – dla osób spoza Polski).

Zgłoszenia uczestnictwa w konferencji prosimy wysyłać do 30 czerwca 2025 r. na adres: valentina.krupoves@uws.edu.pl

---

Adres: Wydział Nauk Humanistycznych Uniwersytetu w Siedlcach, ul. Żytnia 39, Siedlce

Data zgłaszania prelegentów: 30.06.2025

Opłata: 300 zł (75 euro – dla osób spoza Polski)

Do pobrania:

- Formularz_zgłoszeniowy.docx

Słowa kluczowe: męskość, konflikt, współdziałanie, słowiańskość